

UCHWAŁA Nr XXXVII/352/14
RADY POWIATU ŻUROMIŃSKIEGO
z dnia 12 września 2014r.

w sprawie przyjęcia Programu Budowania Lokalnego Systemu Wspierania Opieki nad Dzieckiem
i Rodziną w Powiecie Żuromińskim na lata 2014-2024

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. , poz. 595 z późn. zm.) oraz art. 182 ust. 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się program Budowania Lokalnego Systemu Wspierania Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Powiecie Żuromińskim na lata 2014-2024 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY
Jerzy Kzynowski

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVII/352/14
Rady Powiatu Żuromińskiego
z dnia 12 września 2014r.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Żurominie

**Program Budowania Lokalnego Systemu Wspierania
Opieki nad Dzieckiem i Rodziną
w Powiecie Żuromińskim na lata 2014-2024**

Żuromin, 2014 rok

Wstęp

Przemiany polityczne i gospodarcze rozpoczęte po rozmowach okrągłego stołu, jak też reforma administracyjna kraju spowodowały rozwój samorządności w III Rzeczypospolitej Polskiej. Stworzyły one tym samym szansę usprawnienia działań administracji publicznej w zakresie spraw bezpośrednio związanych z życiem i funkcjonowaniem ludności na danym terenie, a także rozwiązanie konkretnych problemów o charakterze społecznym. Przeniesienie zadań z zakresu opieki społecznej na stopień powiatowy pociągnęło za sobą potrzebę rozgraniczenia zadań i kompetencji pomiędzy dotychczasowymi i nowymi podmiotami, a także dokonanie zmian w systemie organizacyjnym pomocy społecznej. Zmiany te rozszerzają katalog zadań o całkiem nowe, a dotychczasowe modyfikują w sposób istotny. Podstawą podziału zadań i kompetencji są przepisy obowiązującego prawa przy udziale zasady pomocniczości w działaniu.

Odpowiedzialność za organizację systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w powiecie spoczywa na Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach realizacji ustawowych zadań podejmuje działania specjalistyczne takie jak: poradnictwo rodzinne, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom poza rodziną, w tym w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Ustawowe zadania powiatu w tym zakresie obejmują m.in:

1. prowadzenie specjalistycznego poradnictwa,
2. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych; organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
3. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
4. prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
5. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu

dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,

6. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, specjalistycznego poradnictwa,
7. finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych i placówkach i pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne i szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej,
8. przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze,
9. pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia, młodzieży opuszczającej domy pomocy społecznej, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze, mających braki w przystosowaniu się,
10. prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z terenu więcej niż jednej gminy oraz powiatowych ośrodków wsparcia, w tym domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, z wyłączeniem środowiskowych domów samopomocy i innych ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
11. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Na rzecz tych działań Centrum podejmuje współpracę z innymi instytucjami: sądem rodzinnym, poradnią psychologiczną – pedagogiczną, policją, ośrodkami pomocy społecznej, prokuraturą, komisjami rozwiązywania problemów alkoholowych, zespołami interdyscyplinarnymi, służbą zdrowia, placówkami oświatowymi, świetlicą socjoterapeutyczną i organizacjami pozarządowymi. Ważna jest również współpraca w tym zakresie z samorządami gminnymi, które wspierają rodzinę w ich naturalnym środowisku.

Obecny system współpracy w zakresie pomocy dziecku i rodzinie wymaga większej koordynacji instytucji i organizacji zajmujących się problemem. Działania tych instytucji mają charakter równoległy, niezależnie od siebie. Zbudowanie lokalnego programu opieki nad dzieckiem i rodziną pozwoli na sukcesywne i zintegrowane wsparcie zewnętrzne rodzin zagrożonych.

System pomocy i wsparcia dziecka i rodziny obejmuje:

- koordynację działań wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie,
- pomoc z wykorzystaniem specjalistów i placówek pomocy działających na terenie powiatu,
- rozbudowanie form pomocy dziecku i rodzinie,
- określenie form i kierunków pomocy oraz w zakresie interwencji w rodzinie.

I. Ocena sytuacji rodziny z dziećmi w Powiecie Żuromińskim

1. Charakterystyka powiatu.

W wyniku reformy administracyjnej w kraju z dniem 1 stycznia 1999 roku został utworzony Powiat Żuromiński. Obejmuje obszar 807 km² i jest zamieszkiwany przez 40.300 osób. W skład powiatu wchodzi sześć gmin: gmina Żuromin, Biezuń, Lubowidz, Lutocin, Kuczbork – Osada, Siemiatkowo.

Powiat Żuromiński położony jest w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego w odległości 150 km od Warszawy. Graniczy z sześcioma powiatami: mławskim, płońskim, sierpeckim, (woj. mazowieckie), brodnickim, rypińskim (woj. kujawsko – pomorskie) oraz działdowskim (woj. warmińsko – mazurskie). W skład powiatu wchodzi 2 miejscowości miejskie i 187 miejscowości wiejskich i ma on charakter rolniczo – przemysłowy.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy stopa bezrobocia w połowie 2014 roku wynosiła 21,7%. W powiecie jest wiele rodzin wielodzietnych i osób o niskim standardzie życia – utrzymujących się ze świadczeń rodzinnych i pomocy społecznej.

Bezrobocie, ubóstwo, alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie to przyczyny problemów rodzinnych zwłaszcza w sprawach opiekuńczo – wychowawczych.

Na terenie powiatu funkcjonuje Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna prowadząca badania diagnostyczne oraz profilaktyczne obejmując tym dzieci z całego powiatu. Jak wynika z oceny poradni większość zwracających się przypadków dzieci i młodzieży ma problemy szkolne i w życiu codziennym, które wywodzą się z nieprawidłowo funkcjonującego środowiska rodzinnego.

W ramach struktury przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie od 2002 roku działa Specjalistyczne Poradnictwo Rodzinne, które służy wsparciem psychologa, prawnika i terapeuty uzależnień.

2. Mapa problemów społecznych.

Głównymi problemami rodzin z terenu Powiatu Żuromińskiego są:

- a) bezrobocie,
- b) ubóstwo,
- c) narkomania,
- d) alkoholizm,
- e) przemoc w rodzinie,
- f) trudna sytuacja rodzin wielodzietnych i niepełnych,
- g) problemy wychowawcze.

Do najtrudniejszych problemów, z którymi stykają się w naszym powiecie pracownicy pomocy społecznej należą:

- a) niezaradność życiowa na skutek bezrobocia, ubóstwa, długotrwałych chorób,
- b) sytuacja przemocy domowej,
- c) uzależnienie od alkoholu i narkotyków oraz ich skutki (zarówno dla osób uzależnionych i członków ich rodzin),
- d) trudna sytuacja życiowa pełnoletnich wychowanków,
- e) sieroctwo,
- f) wielodzietność.

Z przedstawionych problemów wynika, że duża grupa dzieci i młodzieży zagrożona jest dziedziczeniem i powielaniem problemów występujących w środowisku rodzinnym.

Z tego właśnie powodu istotną sprawą jest zbudowanie w powiecie lokalnego systemu wspierania rodziny w opiece nad dzieckiem oraz w rozwiązywaniu problemów rodzinnych.

Instytucje współpracujące przy realizacji Programu Budowania Lokalnego Systemu Opieki nad Dzieckiem i Rodziną:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie
2. Specjalistyczne Poradnictwo Rodzinne w Żurominie
3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Żurominie
4. Powiatowy Urząd Pracy w Żurominie
5. Starostwo Powiatowe w Żurominie
6. Placówki oświatowe
7. Komenda Powiatowa Policji w Żurominie
8. Ośrodki Pomocy Społecznej
9. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
10. Zespoły Interdyscyplinarne
11. Ośrodek Pomocy Rodzinie i Uzależnień w Żurominie
12. Dzienny Oddział Psychiatryczny i Uzależnień w Żurominie
13. Placówki służby zdrowia

II. Cel strategiczny

Założono, że realizacja polityki prorodzinnej przyniesie lepsze efekty, jeżeli będzie miała charakter systemowy i zintegrowany, z udziałem wielu podmiotów działających na rzecz rodziny, w szczególności samorządów lokalnych, Kościoła Katolickiego, innych kościołów, związków wyznaniowych oraz organizacji pozarządowych.

Opracowując i tworząc system opieki nad rodziną i dzieckiem szczególnie istotne jest włączenie wszystkich podmiotów działających w środowisku lokalnym wspierających i wspomagających dziecko i rodzinę, poprzez wcześniej ustalone kierunki działań tj.:

- * wzmacnianie rodziny w wypełnianiu jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- * organizowanie pomocy instytucjonalnej w sytuacjach kryzysowych,
- * wysoki standard usług.

Wyszczególniono następujący Cel Strategiczny:

***Zorganizowanie kompleksowego i sprawnego systemu opieki nad dzieckiem
i rodziną w Powiecie Żuromińskim***

Cele szczegółowe

1. Tworzenie systemu wsparcia dziecka i rodziny w ich naturalnym środowisku,
2. Wspieranie rozwoju różnych form rodzicielstwa zastępczego,
3. Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowankom opuszczającym niektóre typy placówek i rodziny zastępcze,
4. Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowy 1

Tworzenie systemu wsparcia dziecka i rodziny w ich naturalnym środowisku

Zadania	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Wspieranie rodzin we wzmacnianiu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania poprzez: <ul style="list-style-type: none">- asystenturę rodzinną,- pracę socjalną z rodziną,- pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie do działań samopomocowych	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, szkoły	Praca ciągła

Zorganizowanie systemu specjalistycznego poradnictwa, w tym psychologicznego, prawnego, pedagogicznego dla rodzin problemowych (uzależnienia, przemoc w rodzinie oraz sytuacje kryzysowe)	PCPR, ośrodki pomocy społecznej	Praca ciągła
Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej	PCPR, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	Praca ciągła
Nawiązanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, firmami świadczącymi pomoc na rzecz dziecka i rodziny- pozyskiwanie darów dla najuboższych z terenu powiatu	Starostwo Powiatowe, PCPR, samorządy gminne	Praca ciągła
Organizacja i prowadzenie wolontariatu	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, szkoły	Praca ciągła
Udoskonalenie systemu informowania o możliwościach uzyskania pomocy i realizowanych formach świadczeń np. strony internetowe, punkt informacji działający przy PCPR, plakaty, ulotki, notatki prasowe	PCPR, ośrodki pomocy społecznej	Praca ciągła
Budowanie sieci współpracy z podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, instytucje, sąd rodzinny, szkoły, placówki pomocy społecznej	Praca ciągła

Pomoc materialna, finansowa i pośrednictwo w znalezieniu zatrudnienia osobom i rodzinom zagrożonym ubóstwem	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, podmioty gospodarcze	Praca ciągła

Cel szczegółowy 2

Wspieranie rozwoju różnych form rodzicielstwa zastępczego

Zadania	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Prowadzenie akcji informacyjnej o formach rodzicielstwa zastępczego z uwzględnieniem nowych form rodzin zastępczych zawodowych	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, lokalne media	Praca ciągła
Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat opieki zastępczej poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, - artykuły prasowe, 	PCPR, lokalne media	Praca ciągła
Prowadzenie kampanii na rzecz pozyskania kandydatów do prowadzenia pieczy zastępczej	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, lokalne media	Praca ciągła
Pozyskanie nowych rodzin zastępczych zawodowych w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego i specjalistycznych	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, sądy	Praca ciągła
Szkolenie zawodowych	PCPR	Zgodnie z

niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych i zawieranie umów cywilno-prawnych w sprawie opieki i wychowania powierzonych im dzieci		występującymi potrzebami
System szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych	PCPR	Wg planu szkoleń
Szkolenie pracowników socjalnych na temat pieczy zastępczej celem uzyskania wsparcia w poszukiwaniu nowych rodzin zastępczych i organizowaniu pracy socjalnej z rodziną biologiczną	PCPR	Zgodnie z występującymi potrzebami
Wspieranie psychologiczno-pedagogiczne rodzin zastępczych	PCPR	Zgodnie z występującymi potrzebami

Cel szczegółowy 3

Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowankom opuszczającym niektóre typy placówek i rodziny zastępcze

Zadania	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Praca z rodziną biologiczną dziecka przebywającego w placówce lub rodzinie zastępczej na rzecz jego powrotu do środowiska rodzinnego	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, komisje alkoholowe	Praca ciągła
Tworzenie programów usamodzielnienia,	PCPR, placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodzina zastępcza,	Praca ciągła

monitorowanie realizacji, modyfikacja i dostosowanie do aktualnych potrzeb	ośrodki pomocy społecznej	
Praca wychowawców z osobami przewidzianymi do usamodzielnienia pod kątem zdobywania odpowiednich umiejętności i samodzielności	placówki opiekuńczo-wychowawcze	Praca ciągła
Wyrównywanie szans wchodzenia w dorosłe życie usamodzielnianym wychowankom, objęcie ich pomocą pedagogiczną, psychologiczną, prawną, socjalną, doradztwem zawodowym	PCPR, placówki opiekuńczo-wychowawcze, rodziny zastępcze, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, podmioty gospodarcze	Praca ciągła

Cel szczegółowy 4

Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu i przestępczości wśród dzieci i młodzieży

Zadania	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Diagnoza środowiska rodzinnego (rodzin korzystających z pomocy społecznej) pod kątem występowania czynników ryzyka nieprzystosowania społecznego dzieci i młodzieży,	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, sąd, szkoły	Praca ciągła

opracowanie danych: diagnoza i prognoza		
Opracowanie oferty zagospodarowania czasu wolnego skierowanej do dzieci i młodzieży	Ośrodek kultury, szkoły, samorządy gminne i powiatowy, organizacje pozarządowe, wolontariat	Praca ciągła
Zorganizowanie w szkołach grup samopomocowych skierowanych do uczniów mających trudności w nauce	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, Rady Rodziców, organizacje pozarządowe	Praca ciągła
Współpraca ze szkołami w zakresie rozwiązywania problemów dydaktycznych i wychowawczych	Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna, szkoły, ośrodki pomocy społecznej, sąd, policja	Praca ciągła
Organizowanie wsparcia dla rodziców, którzy nie radzą sobie z problemami wychowawczymi i uzależnieniami swoich dzieci	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, szkoły, sąd, policja, organizacje pozarządowe	Praca ciągła
Organizowanie młodzieży i dzieciom wypoczynku letniego, zimowego, pomoc w dofinansowaniu kolonii, obozów	PCPR, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe, partnerzy lokalni - sponsorzy	Praca ciągła

III. Przewidywane efekty i rezultaty programu

Należy oczekiwać następujących efektów podjętych ww. działań takich jak:

- wzmocnienie więzi rodzinnych w rodzinach biologicznych,
- podniesienie świadomości rodziców biologicznych dotyczącej odpowiedzialności za wychowanie własnych dzieci,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego,

Podsumowanie

Wychodzi się z założenia, że dla prawidłowego rozwoju dziecka niezbędne jest zapewnienie mu opieki w rodzinie naturalnej lub w warunkach maksymalnie zbliżonych do tych, jakie w niej występują.

Dlatego należy podejmować działania, aby jak najdłużej utrzymać dziecko w środowisku rodzinnym. Osiągniemy to dzięki rozwojowi poradnictwa specjalistycznego, w tym rodzinnego i rozwój sieci środowiskowych placówek wsparcia dziennego.

Istotnym działaniem na rzecz utrzymania prawidłowo funkcjonującej rodziny jest również wsparcie finansowe i materialne pozwalające na wyjście z sytuacji kryzysowej.

Dla dzieci, które zostały pozbawione właściwej opieki i wychowania w rodzinie biologicznej, należy tworzyć zawodowe niespokrewnione z dzieckiem rodziny zastępcze oraz rodzinne domy dziecka.

Niezbędne jest również tworzenie małych placówek socjalizacyjnych dla dzieci, które z różnych przyczyn, nie znajdują opieki w rodzinach zastępczych.

Należy jednak dążyć do skracania okresów pobytu dzieci w zastępczej formie opieki na rzecz powrotu do rodzin biologicznych. Im krócej dzieci przebywać będą w instytucjonalnych formach opieki, tym lepiej dla nich i dla organizatora.

Dla realizacji tych celów niezbędny jest rozwinięty i szybko reagujący system wsparcia środowiskowego wraz z pomocą terapeutyczną, materialną i socjalną przeznaczoną dla rodzin dysfunkcyjnych z wczesną interwencją zespołów składających się z profesjonalistów (pracownik socjalny, asystent rodziny, terapeuta, psycholog, pedagog szkolny, kurator zawodowy).

Cele te będą mogły być prawidłowo realizowane, gdy zostanie stworzony sprawnie funkcjonujący system współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc rodzinie i dziecku na terenie Powiatu Żuromińskiego.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY**

Jerzy Rzymowski